

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการความรู้ในการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยในหัตถ์ฉุกเฉินโดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
- 3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา การทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลในระดับผู้บริหาร เพื่อเป็นการศึกษาถึงสถานการณ์ในภาพรวมของการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยคดีในปัจจุบัน นโยบายการบริหารจัดการบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยคดี ปัญหาอุปสรรค รวมถึงสาเหตุและแนวทางการแก้ไข ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ประกอบด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องจากหลายแห่ง

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่งได้แก่

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ ตำรา หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะในระดับผู้บริหารกลุ่มงานวิกฤตและฉุกเฉิน โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในงานการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยคดี ประกอบด้วย

- 1) หัวหน้างานการพยาบาล (ผู้ตรวจการพยาบาล) จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จำนวน 2 ท่าน

2) หัวหน้าหอผู้ป่วย จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จำนวน 2 ท่าน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ การดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ครอบคลุมขอบเขตประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลในระดับผู้บริหารเกี่ยวกับประเด็นความคิดเห็นที่สนใจศึกษา ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินในปัจจุบันและความคาดหวังในอนาคต

ประเด็นที่ 2 บทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพในการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยคดี

ประเด็นที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยคดีในห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน

ประเด็นที่ 4 แนวทางการค้นหากลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาระบบการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลผู้ป่วยคดีในห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน

3.4 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนดำเนินการศึกษา ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เพื่อทำการพิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตาม ความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อนทำการศึกษา

2. ระยะดำเนินการศึกษา ผู้วิจัยขออนุญาตต้นสังกัดสถานที่ดำเนินการศึกษา เข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีดำเนินการ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือเพื่อทราบถึงความสมัครใจในการเข้าร่วมการศึกษา และชี้แจงให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย ในครั้งนี้ โดยไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาแต่อย่างใด ข้อมูลทุกอย่างถือเป็นความลับ กลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งขอยุติการศึกษาเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องมีเหตุผลหรือคำอธิบายใด ๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาจะนำเสนอในภาพรวม และจะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเท่านั้น

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม มีหลักเกณฑ์ ดังนี้ คือ

1. ในการเข้าเก็บข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยไว้เป็นความลับ และไม่นำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ
2. ข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยใช้เฉพาะในการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้รหัส แทนชื่อสกุลของผู้เข้าร่วมการวิจัย เพื่อเป็นความลับ
4. ก่อนมีการเข้าร่วมกระบวนการวิจัย ผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องได้รับคำอธิบายในการเข้าร่วมการวิจัยอย่างชัดเจน ปราศจากข้อสงสัย

5. ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย หรือออกจากกรเข้าร่วมวิจัยได้ทันทีโดยไม่ต้องบอกเหตุผล

6. ผู้วิจัยไม่บังคับให้ผู้อื่นเข้าร่วมการวิจัยโดยไม่สมัครใจ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. หลังจากขั้นตอนการได้รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาต เข้าเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เพื่อเข้าพบหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขั้นตอนการศึกษา รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ให้ข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์ 1 ครั้ง ต่อคน โดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงข้อความในการให้สัมภาษณ์ ระยะเวลาการสัมภาษณ์ครั้งละประมาณ 45-60 นาที

3. ตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วน สมบูรณ์ของบทสัมภาษณ์ในเครื่องบันทึกเสียง และทำการถอดเทปเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยตนเอง รวมทั้ง ตรวจสอบแบบสอบถาม ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีฉบับไหนไม่สมบูรณ์จะคัดลอก และทำการเก็บเพิ่มให้ครบ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้จากการบันทึกเสียง มาเรียบเรียงเป็นข้อความ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)